

УДК 342.95

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2023.2.12>

Катерина Олександрівна Чишко,

кандидат юридичних наук, доцент,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
кафедра поліцейської діяльності
та публічного адміністрування (доцент);

 <https://orcid.org/0000-0001-8810-7950>,

e-mail: ekaterinachishko@gmail.com

**ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ ПОГЛЯД НА ЗМІСТ ОБ’ЄКТИВНОЇ
СТОРОНИ СТ. 178 КУпАП: ТЕЗА, АНТИТЕЗА, АРГУМЕНТИ,
ДЕМОНСТРАЦІЯ**

Стаття побудована відповідно до елементів логічної операції «доведення», що включає в себе такі елементи: теза (не можна притягувати особу до адміністративної відповідальності за порушення ст. 178 КУпАП за розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у громадських місцях); антитеза (положення про можливість притягнення особи до адміністративної відповідальності за порушення ст. 178 КУпАП за розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у громадських місцях на підставі застосування аналогії закону); аргументи, що свідчать про хибність антитези; демонстрація, яка передбачає підтвердження тези.

Ключові слова: кваліфікація адміністративних правопорушень, аналогія права, аналогія закону, адміністративна відповідальність, громадське місце.

Оригінальна стаття

Простота – це найвища форма складності
Леонардо да Вінчі

Постановка проблеми

Необхідно констатувати, що, попри відносно прості юридичні склади адміністративних правопорушень, їх кваліфікація в тій чи іншій сфері викликає певні труднощі як у теоретичній, так і у практичній площині. І справді, у житті так складається, що вирішення найпростіших питань, як правило, потребує витрати більшої кількості ресурсів, якщо порівняти з більш складними життєвими обставинами, що вимагають від особи прийняття визначальних рішень. Так само право є невід’ємною частиною життя кожної людини і вона, приймаючи те чи інше рішення, часто свідомо або несвідомо стає учасником правовідносин. Звичайно у громадян немає гострої потреби проводити адміністративно-правову кваліфікацію, а тому викладений

вище факт стосується виключно вузького розуміння цього процесу, коли компетентний орган встановлює об'єктивну множину юридично значущих ознак діяння (правопорушення), здійснює їх аналіз, узагальнення та співставлення з ознаками юридичного складу того чи іншого адміністративного правопорушення, закріпленого у профільному нормативно-правовому акті [1, с. 16]. Зараз у сфері кваліфікації адміністративних правопорушень виникають проблеми тлумачення положень ст. 178 КУпАП¹, від чого безпосередньо залежить законність притягнення громадян до адміністративної відповідальності поліцейськими (статті 222, 255 КУпАП²).

Стан дослідження проблеми

Складно уявити дослідницьку діяльність в адміністративно-деліктній сфері без проведення суміжних досліджень адміністративно-правової кваліфікації. Національна правова доктрина містить низку теоретичних розробок щодо проведення кваліфікації адміністративних деліктів таких авторів, як А. І. Берлач [2], А. В. Гуржій [3], В. К. Колпаков [4], О. М. Стороженко [5] та ін. Водночас всі вони зосереджені на процедурах і специфіці кваліфікації конкретних адміністративних деліктів і разом із монографічними роботами в окресленій сфері (Г. К. Голубєва [6], Т. О. Гуржій [7], Є. В. Кириленко [8], О. І. Остапенко [9]) не висвітлюють глобальні теоретичні питання правозастосування, зокрема щодо можливості заповнення прогалін у праві шляхом застосування аналогії законодавства. Тому це дослідження переважно ґрунтується на здобутках видатних учених у науці теорії держави та права, як-от: О. Ф. Скаун [10], С. П. Погребняк [11], П. М. Рабінович [12], М. В. Цвік та О. В. Петришин [13].

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає в обґрунтуванні тези про неможливість застосування аналогії права у процесі здійснення кваліфікації адміністративного правопорушення, закріпленого у ст. 178 КУпАП. Досягнення поставленої мети зумовлює необхідність виконання таких *завдань*: 1) розкрити сутність засобів подолання прогалін у праві; 2) встановити правила застосування аналогії законодавства; 3) з'ясувати особливості аналогії законодавства у правозастосуванні; 4) довести неможливість використання аналогії права в конкретному випадку, а саме під час кваліфікації адміністративного правопорушення за ст. 178 КУпАП.

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 20.01.2023).

² Там само.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що на науково-прикладному рівні спростовується можливість застосування аналогії законодавства під час здійснення кваліфікації адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 178 КУпАП.

Виклад основного матеріалу

Дослідження буде побудовано на основі логічної операції «доведення», яка «представляє собою процес обґрунтування істинності тези – положення» [14, с. 175]. Вказана логічна операція складається з таких структурних елементів: теза, антитеза, аргументи та демонстрація (іншими словами висновок). При цьому альтернативні тези, як і інші види суджень, нами розглядатися не будуть, оскільки маємо по одній тезі й антитезі, що потребують доведення та спростування відповідно. Альтернативних наукових поглядів (тез, суджень, положень) із приводу окресленої проблематики сьогодні не існує.

Теза: не можна притягувати особу до адміністративної відповідальності за порушення ст. 178 КУпАП за розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у громадських місцях, якщо особа розпиває такі напої, наприклад, у під'їзді багатоквартирного будинку.

Антитеза: адміністративна відповідальність, згідно зі ст. 178 КУпАП, настає за розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у під'їзді як забороненому законом місці, тобто громадському місці відповідно до абз. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення»¹. А застосування закону, який регламентує напрями державної політики щодо попередження куріння тютюнових виробів, для регулювання правовідносин у сфері громадського порядку та громадської безпеки в частині розпивання спиртних напоїв у громадських місцях обґрунтовується застосуванням специфічного способу – аналогії закону.

Аргументи

1. Аналогію закону використовують для подолання прогалин у законодавстві з метою вирішення конкретного юридичного питання (справи) шляхом застосування близьких за змістом, галуззю чи сферою регулювання законодавчих положень, що регулюють схожі правовідносини. Цей спосіб не може застосовуватися довільно, натомість теорією права сформовано низку умов застосування аналогії закону, серед яких такі: «1) аналогія допустима лише у разі повної відсутності або неповноти правових норм; 2) суспільні відносини, до

¹ Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення : Закон України від 22.09.2005 № 2899-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2899-15> (дата звернення: 20.01.2023).

яких застосовується рішення за аналогією, повинні бути врегульовані хоча б у загальній формі, тобто перебувати у сфері правового регулювання; 3) наявність подібності (аналогії) аналізованих обставин і обставин, передбачених наявною нормою, повинна бути в істотних, юридичне рівнозначних ознаках; розбіжність – у деталях, у неістотному; 4) пошук норми, яка регулює аналогічний випадок, має йти спочатку в актах тієї самої галузі права, у разі відсутності такої – в іншій галузі та у законодавстві в цілому; 5) вироблене в ході використання аналогії правове рішення не повинно суперечити дії розпоряджень закону, його меті; 6) обов'язково має бути вмотивоване пояснення причин застосування рішення за аналогією до даного випадку» [10, с. 402–403].

Зосередимо увагу на першій умові, згідно з якою застосування аналогії (закону) можливе лише в разі визнання окремих положень ч. 1 ст. 178 КУпАП «повністю відсутніми» чи «неповними». Згідно з нормами вказаної статті адміністративна відповідальність настає за «розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на вулицях, у закритих спортивних спорудах, у скверах, парках, у всіх видах громадського транспорту (включаючи транспорт міжнародного сполучення) та в інших заборонених законом місцях, крім підприємств торгівлі і громадського харчування, в яких продаж пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв на розлив дозволена відповідним органом місцевого самоврядування...»¹. Особливою ознакою об'єктивної сторони цього адміністративного проступку є місце вчинення протиправних дій: вулиця; закриті спортивні будівельні споруди, тобто ті, які мають дах; сквери, парки; всі види громадського транспорту, а також інші заборонені законом місця. Таким чином, не можна вести мову про повну відсутність однієї з визначальних ознак вказаного елементу юридичного складу адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 178 КУпАП, тому що законодавець надає перелік таких місць, щоправда, він не є вичерпним з огляду на словосполучення «інших заборонених законом місцях».

Неповнота правої норми як ще одна умова застосування аналогії закону свідчить про прогалину в законодавстві – відсутність нормативно-правової регламентації певної групи суспільних відносин у сфері правового регулювання, окресленій основними принципами права [12, с. 140]. Виключно важливу характеристику правовому явищу прогалини у законодавстві надає С. П. Погребняк, наголошуючи, що остання є «незапланованою неповнотою» нормативно-правових

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 20.01.2023).

приписів, необхідних для вирішення конкретного випадку. Іншими словами, йдеться про нестачу для вирішення існуючої проблеми такого нормативного припису, який за змістом його тексту (навіть при найбільш широкому трактуванні) підлягав би застосуванню в даному конкретному випадку» [11, с. 44]. Натомість застосування вказаного словосполучення є цілком усвідомленим, адже об'єктивно у ст. 178 КУпАП не доцільно перелічувати всі місця, де розпивати пиво, алкогольні та слабоалкогольні напої заборонено, оскільки ст. 15-3 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» сільським, селищним та міським радам у межах відповідної адміністративної території надано специфічні повноваження, серед яких: під час проведення масових заходів «забороняти або обмежувати продаж пива (крім пива у пластиковій тарі), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових» (ч. 3); «встановлювати заборону продажу пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових суб'єктами господарювання (у тому числі іноземними суб'єктами господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) (крім закладів ресторанного господарства) у визначений рішенням таких органів час доби» (ч. 9)¹. Отже, перелік місць, де заборонено розпивання вказаних видів алкогольних напоїв, у ст. 178 КУпАП окреслено доволі чітко і крім місць, прямо вказаних у відповідній нормі, цей перелік включає в себе місця, визначені органами місцевого самоврядування на постійній або тимчасовій основі та відображені в конкретних рішеннях. За таких умов приписи ч. 1 ст. 178 КУпАП не можна визнати ані повністю відсутніми, ані неповними, а тому необхідної умови застосування аналогії закону в цьому разі немає.

2. Зміст ст. 178 КУпАП фактично передбачає здійснення двох альтернативних правопорушень: 1) розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на вулицях, у закритих спортивних спорудах, у скверах, парках, у всіх видах громадського транспорту (включаючи транспорт міжнародного сполучення) та в інших заборонених законом місцях, крім підприємств торгівлі і громадського харчування, у яких продаж пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв на розлив дозволений відповідним органом місцевого

¹ Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального : Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр> (дата звернення: 20.01.2023).

самоврядування; 2) поява у громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль.

Звернемо увагу на те, що конкретної заборони на розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у громадських місцях законодавством не встановлено. Це стосується іншого правопорушення, а саме появи у громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль. У цьому разі використання терміна «громадське місце» для кваліфікації дій особи як розпивання алкогольних напоїв взагалі є помиловим, як і ототожнення та/або підміна понять «громадські місця» та «місця, заборонені законом», тому що певні діяння в окремих громадських місцях можуть бути дозволені законодавцем, а можуть бути навпаки заборонені. Наприклад, закон не забороняє громадянам палити на вулиці (ст. 175-1 КУпАП¹, Закон України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення»²). Таким чином, не можна визнати тотожність понять «громадські місця» та «місця, заборонені законом», а тому, кваліфікуючи взагалі дії особи щодо розпивання пива, алкогольних і слабоалкогольних напоїв, помилково зараховувати громадські місця до переліку місць, що заборонені законом.

3. Аналогія закону переважно застосовується суддями під час розгляду справ у межах цивільного, адміністративного та господарського провадження. Причому окремими процесуальними нормами права прямо передбачена така можливість у випадках, «якщо спірні відносини не врегульовані законом і відсутній звичай ділового обороту, який може бути до них застосований, суд застосовує закон, що регулює подібні відносини (аналогія закону), а за відсутності такого – виходить із загальних засад і змісту законодавства (аналогія права)» (ч. 9 ст. 10 Цивільного процесуального кодексу України, ч. 10 ст. 11 Господарського процесуального кодексу України)³. Схожа за своїм

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 20.01.2023).

² Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення : Закон України від 22.09.2005 № 2899-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2899-15> (дата звернення: 20.01.2023).

³ Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 20.01.2023); Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 20.01.2023).

змістом норма закріплена в ч. 6 ст. 7 Кодексу адміністративного судочинства України: «У разі відсутності закону, що регулює відповідні правовідносини, суд застосовує закон, що регулює подібні правовідносини (аналогія закону), а за відсутності такого закону суд виходить із конституційних принципів і загальних засад права (аналогія права). Аналогія закону та аналогія права не застосовується для визначення підстав, меж повноважень та способу дій органів державної влади та місцевого самоврядування»¹.

Можливість застосування аналогії закону регламентована і матеріальними нормами цивільного права: «Якщо цивільні відносини не врегульовані цим Кодексом, іншими актами цивільного законодавства або договором, вони регулюються тими правовими нормами цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, що регулюють подібні за змістом цивільні відносини (аналогія закону)» (ч. 1 ст. 8 Цивільного кодексу України)². Таким чином, законодавець надає суддям право використовувати аналогію закону та аналогію права в цивільному, адміністративному та господарському провадженнях. Одночасно така «опція» не передбачена для кримінального провадження та провадження у справах про адміністративне правопорушення, тому що ані в Кримінальному кодексі України, ані в КУпАП подібних правових норм немає. Крім того, ч. 4 ст. 3 Кримінального кодексу України передбачена заборона «застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією»³.

Тож слід звернути увагу на суб'єкт розгляду справи про адміністративне правопорушення – органи Національної поліції (згідно зі ст. 222 КУпАП⁴). Наголосимо, що діяльність останніх базується на сукупності принципів, закріплених як на конституційному рівні, так і в розділі II Закону України «Про Національну поліцію»⁵, серед яких

¹ Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 20.01.2023).

² Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 20.01.2023).

³ Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 20.01.2023).

⁴ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 20.01.2023).

⁵ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.01.2023).

особливе місце посідає принцип законності (ст. 8). Сутність цього принципу становлять два правила: дозволено все, що не заборонено законом (для громадян); заборонено все, що не передбачено законом (для органів державної влади та їхніх посадових осіб). З наведеного можна зробити такі висновки: по-перше, судді як особи, наділені державно-владними повноваженнями, мають право застосовувати аналогію закону та аналогію права в межах цивільного, адміністративного та господарського судочинства з огляду на відповідні процесуальні норми, що надають їм такі повноваження; по-друге, вони, як і інші суб'єкти, наділені державно-владними повноваженнями, зокрема поліцейські не можуть застосовувати ці засоби (аналогія права та аналогія закону) у кримінальному судочинстві, а також під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, бо чинне законодавство прямо (наявна конкретна правова норма) чи опосередковано (немає жодного правового положення, яке регламентує це питання) забороняє їх застосування. Отже, поліцейські, розглядаючи по суті справу про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 178 КУпАП, де-юре не уповноважені застосовувати аналогію закону. Протилежні дії порушують одну з основоположних засад – принцип законності, а також положення ч. 2 ст. 7 КУпАП, де закріплено, що «провадження в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого дотримання законності»¹.

Схожі постулати знаходимо в роботах О. Ф. Скакун, М. В. Цвіка та О. В. Петришина, які вказують на те, що «аналогія виключається, якщо вона прямо заборонена законом або якщо закон пов'язує настання юридичних наслідків з наявністю конкретних норм» [10, с. 402]; «інститут аналогії не може бути використаний для заповнення прогалів в Особливій частині кримінального права (в Загальній – це трапляється). У цьому разі слід пам'ятати про сформульований ще в Стародавньому Римі принцип: “Немає злочину без вказівки на те в законі”. Неможливе застосування аналогії закону і аналогії права у разі притягнення осіб до адміністративної і дисциплінарної відповідальності, оскільки перелік заборонених державою діянь має бути повно і недвозначно сформульований у законодавстві» [13, с. 418]. Така ж сама позиція відображена й у листі Державної податкової адміністрації України від 6 лютого 2009 року № 524/Л/32-0814:

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 20.01.2023).

«Інститут аналогії закону не застосовується в адміністративному та кримінальному праві»¹.

Висновки (демонстрація)

Сукупність наведених вище аргументів підтверджує тезу про те, що не можна притягувати особу до адміністративної відповідальності за порушення ст. 178 КУпАП, оскільки:

– по-перше, наявність словосполучення «інших заборонених законом місцях», що міститься в ч. 1 ст. 178 КУпАП, не свідчить про неповноту правових норм, відсилаючи до ч. 3 ст. 15-3 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»², а тому підстави для застосування аналогії закону відсутні;

– по-друге, під час встановлення об'єктивної сторони ст. 178 КУпАП у частині розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв необхідно розмежовувати категорії «громадські місця» та «місця, заборонені законом»;

– по-третє, згідно з чинним законодавством застосування аналогії закону³ є прерогативою суддів, натомість поліцейські таких повноважень не мають, а протилежне може свідчити про порушення принципу законності провадження у справах про адміністративні правопорушення.

У зв'язку з викладеною позицією перспективним напрямом наукових досліджень є з'ясування інших особливостей кваліфікації адміністративних правопорушень і специфіки документування проваджень у справах про адміністративні правопорушення.

Список бібліографічних посилань: **1.** Чишко К. О. Адміністративно-правова кваліфікація правопорушень у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2016. 23 с. **2.** Берлач А. І., Стороженко О. М. Теоретичні проблеми кваліфікації адміністративного делікту. *Право*

¹ Про надання інформації : лист Державної податкової адміністрації України від 06.02.2009 № 524/А/32-0814 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814225-09> (дата звернення: 20.01.2023).

² Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального : Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-вр> (дата звернення: 20.01.2023).

³ У межах дослідження ми не торкаємось проблеми застосування аналогії права, проте останнє також є засобом подолання прогалів у законодавстві, що використовується суддями.

країни. 2007. № 10. С. 5–8. **3.** Гуржій А. В. Сутність і значення адміністративно-правової кваліфікації. *Право і суспільство*. 2012. № 1. С. 197–201. **4.** Колпаков В. К. Структура адміністративного проступку: поняття та види. *Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України*. 2014. № 1. С. 8–12. **5.** Сторожко О. М. Теоретичні проблеми визначення поняття кваліфікації адміністративного делікту. *Держава і право*. 2007. Вип. 35. С. 270–276. **6.** Голубєва Г. К. Адміністративно-правова кваліфікація порушень водія правил експлуатації автотранспортних засобів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2008. 23 с. **7.** Гуржій Т. О. Адміністративно-правова кваліфікація порушень водія механічних транспортних засобів правил керування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2004. 192 с. **8.** Кириленко Є. В. Правова кваліфікація адміністративного делікту: сучасний стан і перспективи розвитку : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2013. 218 с. **9.** Остапенко О. І. Кваліфікація адміністративних правопорушень : навч.-практ. посіб. Львів, 2000. 173 с. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Харків : Консум, 2001. 656 с. **10.** Погребняк С. П. Прогаляни в законодавстві та засоби їх подолання. *Вісник Академії правових наук України*. 2013. № 1. С. 44–56. **11.** Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. Київ : Атіка, 2001. 176 с. **12.** Загальна теорія держави і права : підручник / М. В. Цвік, О. В. Петришин, А. В. Авраменко та ін. ; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. 584 с. **13.** Сторожук С. В., Гоян І. М., Матвієнко І. С. Логіка : навч. посіб. Київ : Вадекс, 2020. 370 с.

Надійшла до редколегії 31.01.2023

Прийнята до опублікування 23.02.2023

Chyshko K. O. Theoretical and legal perspective on the content of the objectivity of Article 178 of the Ukrainian Code of Administrative Offences: thesis, antithesis, arguments, presentation

The article is structured according to the elements of the logical operation of “proof”, which includes the following elements.

Thesis: it is impossible to bring a person to administrative liability for violation of Article 178 of the Ukrainian Code of Administrative Offences for drinking beer, alcoholic or soft drinks in public places, if the person drinks these beverages, for example, in the apartment building entrance.

Antithesis: administrative liability under Art. 178 of the Ukrainian Code of Administrative Offences is incurred for drinking beer, alcoholic or soft drinks in an entrance hall as a place prohibited by law, i.e. a public place, in accordance with para. 1, Part 1, Article 1 of the Law of Ukraine “On Measures to Prevent and Reduce the Use of Tobacco Products and Their Harmful Effects on Public Health”. The application of the Law regulating the state policy on prevention of smoking of tobacco products to regulate legal relations in the field of public order

and public safety, in terms of drinking spirits in public places, is justified by using a specific method – analogy of law.

Arguments: firstly, the presence of the phrase “other places prohibited by law” contained in part 1 of Article 178 of the Ukrainian Code of Administrative Offences does not indicate incompleteness of legal provisions, referring to part 3 of Art. 15-3 of the Law of Ukraine “On State Regulation of Production and Circulation of Ethyl Alcohol, Cognac and Fruit Alcohol, Alcoholic Beverages, Tobacco Products, Liquids Used in Electronic Cigarettes and Fuel”, and therefore there are no grounds for applying the analogy of the law; secondly, when establishing the objective side of Art. 187 of the Ukrainian Code of Administrative Offences in terms of drinking beer (except for non-alcoholic), alcoholic and soft drinks, it is necessary to distinguish between the categories of “public places” and “places prohibited by law”; thirdly, according to the current legislation, the application of the analogy of the law is the privilege of judges, while police officers do not have such powers, and the opposite may indicate a violation of the principle of legality of proceedings in cases of administrative offences.

Presentation: the combination of the above arguments confirms the thesis that a person cannot be brought to administrative liability for violation of Article 178 of the Ukrainian Code of Administrative Offences.

Key words: qualification of administrative offences, analogy of law, analogy of legislation, administrative liability, public place.

